

Nazlı Akyıldız
Neuro Student Coach
Kariyer Koçu
Genos Duygusal Zeka Uygulayıcısı

NEFES ARASI

Bir eğitim ve öğretim yılının ikinci döneminin başladığı şu günlerde öncelikle eğitimin öznesi olan çocuklarımıza başarılar dileyerek başlamak istiyorum sözlerime. Bir eğitim klasiği olarak, her sene eğitim öğretim döneminin arasında verilen kısa nefes arası ile yeni dönemin öneminden bahsetmek istiyorum bugün.

Her dönemin sonunda geçen dönemin değerlendirmesi yapılarak yeni dönem için yapılacak hazırlıkların öneminden sıklıkla bahsedilir. Yapılan değerlendirmeler, alınacak tedbirler açısından hem önemli hem de anlamlıdır. Özellikle karnе günü yaklaşırken sosyal medya üzerinden konularında uzman olanlar tarafından yapılan yorumlar, verilen türlü bilgi ve tavsiyeler hatırı sayılır bir yer tutar. Peki; geldiğimiz noktada merakla şunu sormak istiyorum. Verilen bu bilgi ve tavsiyelere uymak ve uygulamak konusunda eğitimciler, ebeveynler ve öğrenciler olarak neredeyiz? Her birimizin sahip olduğu sorumlulukların diğeri üzerindeki etkisi nedir?..

Yukarıda yazılan sorulara her birimiz farklı açılardan bakarak yeni sorular ekleyebilir cevapları çoğaltabiliriz. Yeni sorulardan önce çok sevdiğim bir hikayeyi paylaşarak başlamak istiyorum.

Bir ortaokul öğretmeni, altı yaşındaki bir grup öğrenciyе resim dersi veriyordu. Sınıfın en arka sıralarından birinde, okulla arasının çok iyi olmadığı anlaşılınca ancak çizimlerini yapan küçük bir kız çocuğuy oturtuyordu. Yirmi dakikadan beri kollarını kağıdın etrafına dolamış şekilde oturmakta ve ilgisini tamamen yaptığı işe vermekteydi. Öğretmeni bu halini büyüleyici bulmuştu. Sonunda öğrencisine ne çizdiğini sordu. Küçük kız hiç başını kaldırmadan;

"Tanrı'nın resmini çiziyorum" dedi.

Öğretmeni, şaşkınlık içinde, "Ama hiç kimse Tanrı'nın neye benzediğini bilemez" dedi.

Küçük kız, "Bir dakika içinde öğrenecektler."

(Öz. Dr. Ken Robinson)

Kendine ve hayal gücüne güvenin ne güzel bir örneğidir bu hikaye. Hepimizin doğumuyla birlikte getirdiği doğal becerileri olduğu ve doğumdan sonra yaşadığı süre içerisinde bu becerileri kaybettiğini düşünmemin önünde bir engel olduğunı sanmıyorum. İnsanın doğumuyla beraber getirdiği becerilerinin kaybolmasında etkisi olan nedenlerden biridir eğitim. Küçük çocukların yapamayacaklarına olan inançları yok gibidir. Bu konudaki en büyük özellikleri kendilerine olan güvenleridir. Küçük bir çocuğun üniversite öğrencisi olan bir genç götre yaratıcılığı genel olarak daha fazladır. Ne kadar yaratıcı bir zihinle doğarsak doğal eğitim almaya başladığımız an bu yaratıcı yönümüzün törpülenmeye başladığı gerçektir. Günümüzde eğitim sistemini oluşturan dinamiklere bak-

tığımızda sisteme dahil olan her kesimin sistem içindeki rolünün önemi aşıkardır. Eğitim kurumlarına bakacak olursak bir eğitim kurumunun en önemli özelliğini çocuğun yaratıcılığını öldürmeden çocuğa kendi yetenek ve becerilerini keşfettirecek eğitimi vermesi olduğu açıktır. Ailenin çocuğunun başarılı olmasını istemesi kadar mutlu olmasını da istemesi, onun biricik ve eşsiz varlığına saygı duyarak yeteneklerini ve tutkularını keşfettirecek bir destekle yanında olması en önemli görevidir. Bu esnada, günümüzde yapılan birçok araştırmayla, akademik başarmın ne yazık ki hayat başarısını tam anlamıyla göstermediği gerçeğinin bilmesinin önemi büyüktür. Günümüzün en başarılı kareograflarından biri olarak dünyaya gelen Gillian Lynne sekiz yaşında okuldaki performansına bakılarak değerlendirileseydi büyük ihtimalle özel eğitim alması gereken bir okula gönderilmesi gerektiği söylenerek geleceği büyük bir risk altına girecekti. Okul öğretmenleri bir tür öğrenme bozukluğu yaşadığını bu nedenle kendisinin özel eğitim ihtiyacı olan çocuklarla aynı okulda eğitim alması gerektiğini düşündüler. Oysaki ona göre o gayet normaldi. Annesinin alınan karar ile götürdüğü psikolog ise bir çalışma ile onun varlığındaki yeteneği keşfederek annesine "Bayan Lynne sizin de gördüğünüz gibi Gillian hasta değil. O bir dansçı. Onu dans okuluna götürün." dedi.

Eğer Gillian'ın yaşadığı dönemde DEHB hastalığı tanısı olsaydı büyük ihtimalle bu teşhisi alarak ilaç ile tedavi edilirdi.

Gillian Lynne, Matt Groening, Paul McCartney gibi alanlarında başarılı ve ünlü kişiler istisnai örnek değildir. Bu insanların ortak özellikleri ya okulda başarılı değil ya da okuldan zevk almıyor olmalarıdır. Bunu genellemekle birlikte tabii ki birçok kişi okulda başarılı olabilir ve sistemin getirdiklerini sevebilir. Ancak şu gerçektir ki, pek çok kişi eğitimini, yeteneklerini öğrenmeden ve bir sonraki adımın ne olacağını bilmeden mezun olmaktadır. Pek çoğu okulun kendilerini iyi oldukları alanda desteklemediklerini söylemek, birçoğu da hiçbir alanda iyi olmadığını düşünmektedir.

Doğduğumuz andan başlayan kişisel yolculuklarımızda, her birimizin hikayesi farklı olmakla beraber, hiç birimizin mükemmel bir hayatı yok ancak her birimizin mükemmel deneyimlediği anları çoğunlukta. Dünyanın tarih boyunca hiç olmadığı kadar hızlı bir şekilde değiştiği şu dönemde, gelecek için hazırlanırken, ailelerin çocuklarına verebilecekleri en anlamlı destek, onlara alan açarak senin için en doğrusunu ben bilirim yanılığımızdan uzaklaşmış bir yapıyla, onun kendisi için en doğru olanı bildiği gerçeğine inanarak, çocuğun kendisine olan güvenini desteklemek olacaktır. Empati ve ileri seviyeden dinleme ile onu anlamaya çalışmak aradaki ilişkinin kalitesini de olumlu şekilde etkileyecektir. Suçlayarak, yargılayarak, ima ederek, öğüt ve akıl vererek, aşağılayarak, iğneleyerek konuşmalardan uzak durmak, farkında olmadan onun yerine karar almak, plan yapmak, sınırları çizirken birey olarak varlığını umursamamak

kesinlikle yapılmaması gereken davranışlardır. Uzun yıllardır eğitim alanını da çalışıyorum. Bu alanda yeterlilikleri olmayan öğretmenlerin kesinlikle eğitim sisteminde çocuklardan ve gençlerden uzakta olmaları gerektiğini düşünüyorum. Diğer taraftan öğrencilerine ilham vererek hayatlarını değiştiren öğretmenlerin önünde de saygıyla eğiliyorum.

Yaratıcılığın önemini giderek daha iyi anladığımız günümüz dünyasında, en önemli şey hayal kurma becerisine doğuştan sahip olan çocuklarımızın bu yeteneklerini köreltmeden, mümkün olduğunca destekleyerek, gelişimlerine yardımcı olmak hem ailelerin hem de okulların en temel görevidir. Yeni başlayan eğitim öğretim döneminde de çocuklarımızın yaratıcılığını geliştirecek etkinliklere katılımının teşvik edilmesi gereklidir. Okulların bu konuda yeni yöntem ve teknikleri kullanmalarının da önemi büyüktür. Zihin haritaları, STEM temelli eğitim, robotik, kodlama, spor, resim ve müzik alanında yapılan etkinlikler, hızlı okuma ve hafıza teknikleri ve zihin oyunları bu sistemi destekleyen ana alanlardır. Yakın zamanda eğitimde kullanılmaya başlanılan Koçluk, NLP ve EFT teknikleri de öğrencilerin gelişimlerine katkı yapan diğer alanlardır. Öğretmenlerin duygusal zeka yetkinliklerine sahip olması ve bu becerilerini kullanması çocukların duygularının gelişiminde destekleyici ve geliştirici bir öneme sahiptir.

"Öz, yeteneğinizle tutkunuzun birleştiği yerdir." der, Dr. Ken Robinson. İnsanın Öz'ünü bulmasının öneminden bahsederken bunun, kendi benliklerini tam olarak bulmalarının yanı sıra yaratıcılık ve başarı açısından doruk noktasına

ulaştıracağını söyler. Ve "Öz"ün içinde iki özelliği ve iki şartı olduğundan bahseder. Özellikler "yetenek ve tutku", şartlar "tutum ve fırsat"tır. Sıralama ise şöyledir: Anlıyorum, seviyorum, istiyorum, nerede? O zaman; anlıyorum, seviyorum, istiyorum ve nerede? Kriterlerini öncelikle kendimden yola çıkarak, içeriklerindeki (varsa) eksik olanları bulmaya ve keşfetmeye çalışarak başlamalıyız bu döneme. Yeteneklerimizin neler olduğunu merak ederken, hayallerimizi tutkularımıza dönüştürmede de kararlı olmalıyız. Çünkü, değişime odaklanarak özümüzü bulmak için yapılan çalışmanın hediyesi, dönüşüm için gereken yaratıcılığa ulaştırılan ve tutkuyla yaşanan bir hayat olacaktır....

Sevgilerimle...

Kaynak: Robinson, K. Ve Aronica, L. (2018).

"Öz". Sola Yayınları, İstanbul 2018